

Motion till riksdagen

2005/06:So677

av **Per Erik Granström m.fl. (s)**

Vårdgivarval inom äldreomsorgen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vårdgivarval inom äldreomsorgen.

Motivering

Den framtida äldreomsorgen berör oss alla. Dagens äldreomsorg är inte helt problemfri. I en nyligen publicerad rapport från Komrev konstateras att svenska folkets förtroende för kommunerna minskar. Detta hänger säkert samman med kommunernas brist på leverans, t.ex. när det gäller äldreomsorgen.

Hur kommer det att bli i framtiden när de gamla blir betydligt fler och mer krävande? Inom en tioårsperiod är det troligt att dragkampen om välfärdsstatens resurser kommer att ha hårdnat väsentligt. Nya samhällsinnovationer måste skapas, avseende både styrningen av äldreomsorgen och innehållet i tjänsterna.

Under 1998 antog riksdagen en nationell handlingsplan för äldrepolitiken för perioden 1999–2001. Handlingsplanen betonar värdet av mångfald av vårdgivare. Den understryker värdet av att nya företag, kooperativ, idéburna organisationer, privata företag med flera får möjlighet att medverka i vården. Ambitionen är att den enskildes valmöjligheter ska vara stora samtidigt som de av kommunen utsedda vårdgivarna ska hålla hög kvalitet. För att tillmötesgå medborgarnas intressen måste kommunerna i allt högre utsträckning erbjuda service istället för myndighetsutövning.

Ett problem och ofta hinder för alternativa aktörer inom äldreomsorgen, och därmed mångfalden, är lagen om offentlig upphandling. Idag är det ett fåtal kommuner som har infört vårdgivarval inom äldreomsorgen, och det råder stor oklarhet i hur upphandlingsreglerna ska tolkas vid vårdgivarval. I vissa kommuner tolkar man lagen som att man inte behöver upphandla äldreomsorgen, medan man i andra kommuner anser att den måste upphandlas vid konkurrensutsättning.

Fel! Okänt namn på

Kommunen ska alltid vara ansvarig för att äldre i behov av omsorg ska få sina behov tillgodosedda. Ingen ska behöva tacka nej till omsorg på grund av ekonomiska begränsningar. Alternativa driftsformer inom äldreomsorg ska vara ett komplement som stimulerar utvecklingen av den kommunala verksamheten. Likt barnomsorgens utveckling på 70- och 80-talen som gav föräldrarna en valfrihet, med komplement till de kommunala daghemmen, bör äldreomsorgen utvecklas och alternativ till den kommunala äldreomsorgen välkomnas. Det ena utesluter inte det andra. I en situation med en mångfald av aktörer har organisationer utan vinstsyfte stora fördelar i förhållande till vinstsyftande företag. I exempelvis kooperativ, ideella organisationer och stiftelser är vinsten ett medel för utveckling av verksamheten, inte ett kortsiktigt mål för att ge största möjliga ekonomiska utdelning till aktieägarna i form av värdetillväxt och/eller avkastning. Verksamhetens lokala förankring och demokratiska styrform ger både äldre, anhöriga och personal större möjligheter att påverka verksamhetens utformning och prioriteringar.

Stockholm den 4 oktober 2005

Per Erik Granström (s)

Lars Wegedal (s)

Christer Adelsbo (s)

Kerstin Engle (s)

Laila Bjurling (s)